

धोरण : ८

संस्कृत

पुनरावर्तनम् – २

પ્રશ્ન : 1 કોષ્ટક પૂર્ણ કરો.

૩૧	<u>નવત્રિંશત્</u>	<u>૮૪</u>	ચતુરશીતિઃ
<u>૭૮</u>	અષ્ટસપ્તતિઃ	૮૯	<u>નવાશીતિઃ</u>
૬૭	<u>સપ્તષષ્ટિઃ</u>	<u>૫૬</u>	ષટ્પચ્ચાશત્

પ્રશ્ન : 2 કૌંસમાં આપેલા શબ્દનો ઉપયોગ કરીને પ્રશ્નવાક્ય બનાવો :

(1) અહમ્ અષ્ટવાદને શાલાં ગચ્છામિ। (કતિ)

➤ અહં કતિવાદને શાલાં ગચ્છામિ? (અહં કદા શાલાં ગચ્છામિ ?)

(2) સંસ્કૃતપુસ્તકસ્ય મૂલ્યં ષટ્પ્રકારાણિ અસ્તિ। (કિયત્)

➤ સંસ્કૃતપુસ્તકસ્ય મૂલ્યં કિયત્ અસ્તિ ?

(3) मम मित्रं जामनगरे वसति । (कुत्र)

➤ मम मित्रं कुत्र वसति ?

(4) उद्याने पुष्पं विकसति । (किम्)

➤ उद्याने किम् विकसति ?

(5) राजेशः मन्दिरतः उद्यानं गच्छति। (कुतः, कुत्र)

➤ राजेशः कुतः कुत्र गच्छति ?

(6) बालकाः क्रीडनार्थं क्रीडाङ्गणं गच्छन्ति। (किमर्थम्)

➤ बालकाः किमर्थम् क्रीडाङ्गणं गच्छन्ति ?

(7) बालकाः क्रीडनार्थं क्रीडाङ्गणं गच्छन्ति। (कुत्र)

➤ बालकाः क्रीडनार्थं कुत्र गच्छन्ति ?

પ્રશ્ન : ૩ ઉદાહરણ મુજબ પ્રશ્નવાક્ય બનાવો :

ઉદાહરણ :- યોગેશઃ ઉદ્યાને અસ્તિ।

યોગેશઃ કુત્ર અસ્તિ?

(1) રાધા ચિકિત્સાલયે અસ્તિ।

➤ રાધા કુત્ર અસ્તિ?

(2) મુસ્તાકઃ પુસ્તકાલયે અસ્તિ।

➤ મુસ્તાકઃ કુત્ર અસ્તિ?

(3) चन्दा कार्यालये अस्ति।

➤ चन्दा कुत्र अस्ति?

(4) शिवलालः आपणे अस्ति।

➤ शिवलालः कुत्र अस्ति?

(5) केवलः नदीतटे अस्ति।

➤ केवलः कुत्र अस्ति?

પ્રશ્ન : 4 નીચેનો સંવાદ વાંચો અને અભિનય સાથે રજૂ કરો :
(ઁવં શબ્દ ‘અને’ ના અર્થમાં વપરાયો છે.)

શિક્ષકઃ - વિરોધિપદાનિ વદતુ ।

વિદ્યાર્થી - અસ્તુ।

શિક્ષકઃ - કોપઃ।

વિદ્યાર્થી - શાન્તતા। (કોપઃ x શાન્તતા)

शिक्षकः - धनिकः।

विद्यार्थी - निर्धनः। (धनिकः x निर्धनः)

शिक्षकः - (प्रशंसाभावेन) साधु ।

विद्यार्थी - असाधु। (साधु x असाधु)

शिक्षकः - (कोपेन) रे मूर्ख।

विद्यार्थी - (शान्ततया) श्रीमन्, बुद्धिमन्। (मूर्ख x बुद्धिमन्)

शिक्षकः - अलम् । गच्छतु ।

विद्यार्थी - अपर्याप्तम्। उपविशतु।
(अलम् x अपर्याप्तम्; गच्छतु x उपविशतु)

शिक्षकः - (कोपेन) उत्तिष्ठतु रे ।

विद्यार्थी - उपविशतु श्रीमन् । (उत्तिष्ठतु x उपविशतु)

शिक्षकः - निर्गच्छतु इतः।

विद्यार्थी - आगच्छतु ततः। (निर्गच्छतु x आगच्छतु; इतः x ततः)

પ્રશ્ન : 5 કોષ્ટક પૂર્ણ કરો.

અંકોમાં

$$(1) ૨૫ \times ૩ = ૭૫$$

$$(2) ૩૭ + ૪૬ = ૮૩$$

$$(3) ૯૬ \div ૪ = ૧૨$$

$$(4) ૭૩ - ૨૫ = ૪૮$$

શબ્દોમાં

પચ્ચસપ્તતિઃ

ત્ર્યશીતિઃ

દ્વાદશ

અષ્ટચત્વારિંશત્

$$(5) १८ \times ४ = ९०$$

$$(6) ३० + १४ = ४४$$

$$(7) ७८ \div १३ = ०६$$

$$(8) ६४ - ५२ = १२$$

नवतिः

चतुश्चत्वारिंशत्

षट्

द्वादश

પ્રશ્ન : 6 નીચેનો ફકરો વાંચીને પ્રશ્નવાક્ય બનાવો :

- અદ્ય સોમવાસરઃ। ઋતા સાર્ધ-દશવાદને વિદ્યાલયં ગચ્છતિ। પ્રથમ સા પ્રાર્થનાં કરોતિ। અનન્તરં સા પ્રાર્થનાસભાયાં સુવિચારં કથયતિ । તત્પશ્ચાત્ સા વર્ગખણ્ડે ઉપવિશતિ । તત્ર સા વિવિધાન્ વિષયાન્ પઠતિ। વિશ્રાન્તિકાલે સા પુસ્તકાલયં ગચ્છતિ। તત્ર સા સામયિકં પઠતિ । ચતુર્વાદને સા કલાખણ્ડે વિવિધાનિ ચિત્રાણિ ચિત્રયતિ । સાર્ધ-ચતુર્વાદને સા ક્રીડાઙ્ગણે ક્રીડતિ। પઞ્ચવાદને વિદ્યાલયતઃ ગૃહમ્ આગચ્છતિ ।

उदा. ऋता कुत्र गच्छति?

- (1) ऋता कदा विद्यालयं गच्छति? (ऋता सार्ध-दशवादने कुत्र गच्छति?)
- (2) प्रार्थनासभायाम् ऋता किं कथयति?
- (3) तत्पश्चात् ऋता कुत्र उपविशति?
- (4) वर्गखण्डे ऋता किं पठति?
- (5) विश्रान्तिकाले ऋता कुत्र गच्छति?

(6) पुस्तकालये ऋता किं पठति?

(7) कदा ऋता कलाखण्डे चित्राणि चित्रयति?

(8) ऋता चतुर्वादने कलाखण्डे किं चित्रयति?

(9) ऋता कदा क्रीडाङ्गणे क्रीडति?

(10) सार्ध-चतुर्वादने ऋता कुत्र क्रीडति?

(11) पञ्चवादने ऋता विद्यालयतः कुत्र आगच्छति?

(12) ऋता कदा विद्यालयतः गृहम् आगच्छति?

પ્રશ્ન : 7 નીચે આપેલ કોષ્ટકમાંથી કોઈ પણ પાંચ ક્રિયાપદો શોધો.

હ	ર	ક	તિ	વા	ખે	જિ	કે
દિ	હ	સ	તિ	ન	લ	સિ	તિ
દે	વ	રા	ય	હે	તિ	પ	એ
તે	સિ	મ	કૃ	લિ	વે	ઠ	ગ
જ	ક	ન	ષ્ણ	સ	જા	તિ	પે
મા	લિ	ખ	તિ	મા	ય	જા	હિ
રા	ગ	રા	જ	યા	ગ	ચ્છ	તિ
ન	મ	તિ	ન	જે	પ	હે	યા

प्रश्न : 8 नीचे आपेक्ष विषय पर संस्कृतभाषां पांच वाक्यो लभो :

मम परिवारः

मम नाम नवनीतः अस्ति ।

अहं राजपुर ग्रामे / अहमदाबाद नगरे वा वसति ।

मम पितुः नाम सुरेशचन्द्रः अस्ति ।

सः शिक्षकः अस्ति ।

मम भ्रातुः नाम सन्दीपः अस्ति ।

सः छात्रः अस्ति। सः दशम्यां कक्षायां पठति ।

मम परिवारः संस्कृतभाषायाः गौरवं अनुभवति ।

अ	भि	ज्ञा	न	व्या	सः	शा	कु	न्त	ल
प्र	का	इ	अ	ऋ	षिः	भू	वा	प्र	सं
व	लि	उ	ष्टा	ज	न	कः	ल्मी	यो	यो
र्त	दा	वि	ध्या	भा	सः	सी	किः	ग	ग
कः	सः	ष्णु	यी	ना	मा	ता	म	म्म	ट्टः
शा	अ	श	का	रा	ल	प	तं	ज	ली
स्त्र	आ	र्माः	सः	य	वि	पा	वि	यो	ग
भ	व	भू	ति	ण	का	णि	शू	प्र	कः
स	र	स्व	ती	भ	वि	नी	मा	लि	नी
ज	दा	र	व	ट्टः	धि	आ	यह्न	भ	दः

Thanks

For watching